

FORSKNINGSENHED FOR KLINISK SYGEPLEJE

Årsberetning 2003

AALBORG SYGEHUS
Århus Universitetshospital

ÅRSBERETNING 2003

Redaktion:

Leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, cand.cur, ph.d Charlotte Delmar (ansvarshavende)

Tekster:

Leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, cand.cur, ph.d Charlotte Delmar

Ph.d. studerende Birgitte Schantz Laursen, Erik Elgaard Sørensen, og Karen Marie Dalgaard Jeppesen.

Udviklingssygeplejerskerne Hanne Axelsen, Mona Møller Frederiksen og Ulla Sloth

Specialistsygeplejerske Susanne Jølck

Layout og satsproduktion:

Ole Svendsen, Foto/AV-Sektionen, Udviklings- og uddannelsesafdelingen, Aalborg Sygehus

Foto:

Foto AV-sektionen, Aalborg Sygehus

Tryk:

Prinfo, Aalborg

Udgiver:

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Stengade 10, Postboks 365, 9100 Aalborg
Tel: 9932 2065,
Fax: 9813 3060,
E-mail: cd@as.nja.dk

© Marts 2004 - Aalborg Sygehus

INDHOLD

FORORD.....	3
INDLEDNING	4
ARTIKLER.....	5
SMERTE OG SEKSUALITET	5
FAGLIGHEDENS BETYDNING FOR LEDELSESPRAKSIS I SUNDHEDSVÆSENET	6
OMSORGSPRAKSIS I DØDSFORLØB	8
NETVÆRK FOR UDVIKLINGSSYGEPLEJERSKER.....	9
ILIZAROV - ET PROJEKT.....	10
PROJEKTER.....	12
PROJEKTER OVER AMTSGRÆNSER.....	12
PROJEKTER INDEN FOR NORDJYLLANDS AMT.....	12
PROJEKTER VED AALBORG SYGEHUS	13
NATIONALT OG INTERNATIONALT SAMARBEJDE.....	13
NATIONALE NETVÆRK.....	13
INTERNATIONALE NETVÆRK	13
GÆSTER	13
TVÆRFAGLIGT FORSKNINGSSAMARBEJDE	14
SYGEPLEJEFAGRÅD VED AALBORG SYGEHUS	14
TIDS- OG PRIORITERINGSPLAN.....	15
KOMPETENCEUDVIKLING - EN KONTINUERLIG OG UAFSLUTTET PROCES.....	16
REVISION AF IDEGRUNDLAG FOR SYGEPLEJEN VED AALBORG SYGEHUS.....	17
EVALUERING AF STRATEGI FOR DEN SYGEPLEJEFAGLIGE UDVIKLING	17
DATABASEMILJØ	17
UDBREDELSE AF FORSKNINGSRISULTATER	18
CHARLOTTE DELMAR.....	18
BIRGITTE SCHANTZ LAURSEN	20
ERIK ELGAARD SØRENSEN	20
KAREN MARIE DALGAARD JEPPESEN	21
EFTERORD.....	22

FORORD

Den 1. januar 2003 fik Aalborg Sygehus universitetsstatus. Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje hilser den universitære status velkommen. Det har især betydet nye udviklingsmuligheder for sygeplejeforskningen ved Aalborg Sygehus. Det har også betydet, at forskningsenheden nu kan indgå i samarbejdet på formel, ligeværdig måde med Institut for Sygeplejevidenskab ved Aarhus Universitet og de andre institutioner i regi af Århus Universitetshospital samt universitetshospitaler og akademiske institutioner i øvrigt.

Mulighederne og rammerne gør det dog ikke alene. **Nogen, der tror på én og økonomiske bevillinger** har været væsentlig drivkraft for overhovedet at få mulighed for at gribe mulighederne.

En særlig og speciel tak til forskningschef Hans Gregersen og Forskningsadministrationen samt Sygehusledelsen ved Aalborg Sygehus. Ligeledes en stor tak til de tre ph.d. studerende i forskningsenheden, som altid har haft tid og indsigt til at bidrage med andet end deres egne projekter.

Forskningsaktiviteten som beskrevet i denne beretning har heller ikke kunnet lade sig gøre uden den økonomiske håndsrækning, som Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje har fået af forskellige eksterne fonde. Eksempelvis bør nævnes at det er lykkedes at hjemtage et fuldt finansieret ph.d. studieforløb.

En stor tak til Kræftens Bekæmpelse Det Psykosociale Forskningsudvalg samt Kræftens Bekæmpelses Kliniske Forskningsenhed Region Nord, Nordjyllands Amts Forskningsfond og Dansk Sygeplejeråds samfinansierede ph.d. stipendier.

Også en tak til de fonde som har gjort det muligt at forskningsenhedens ansatte har kunnet deltage i vigtige internationale konferencer og seminarer.

Tak til: Det Obelske Familiefond ved chefsygeplejerske Vibeke Deding, Lundbeckfonden og Dansk Sygeplejeråds stipendiefond/M.L. Jørgensen og Gunnar Hansens fond.

Det er med stolthed at det ved årets afslutning er lykkedes forskningsenheden at hjemtage reelt kr. 1.576.500 af eksterne fondsmidler.

Forskningsrådet ved Aalborg Sygehus besluttede i efteråret at give en anerkendelse til fire afdelinger, der forskningsmæssigt har gjort et mækbart fremskridt. På vegne af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje er jeg stolt af, at vi blev en af de fire udvalgte afdelinger.

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, den 1. februar 2004

Charlotte Delmar
Forskningsleder
cand.cur, ph.d.

INDLEDNING

Det at indgå i og være en del af en fagprofessionel kultur, hvor tillid og menneskelig og faglig anerkendelse er grundholdningen, er måske dybest set én af de væsentligste kilder til at fastholde et ægte engagement såvel i sygeplejeforskningen som i sygehusets samlede sundhedsvidenskabelige forskningsindsats.

Det, at *nogen tror på én* bliver således også den drivkraft, der skal til når det drejer sig om selve den sundhedsvidenskabelige forskning og ledelsen af denne, men grundholdningen er også essentiel når *økonomiske fondsansøgninger og basisbudgetter* til forskningen skal bevilliges.

At der er overensstemmelse mellem værdierne i forskningskulturen og den aktivitet, som forskningen af i dag kræver, er selvsagt indlysende – dog kan praksis for nogen vise sig anderledes. Det er mit håb at nærværende årsberetning vil afspejle at for os har tilliden i den fagprofessionelle og tværfaglige kultur udgjort et mærkbart fundament for vores aktiviteter.

Malet med de store penselstrøg har brobyggeriet mellem klinisk praksis og forskning været omdrejningspunktet for såvel lederens som de ph.d. studerendes aktiviteter. Ud over at arbejde med at skabe engagement og indsigt i forskningens verden i eget hus har dette år været præget af en stor efterspørgsel fra det ganske land på oplæg om opbygning af forskningsmiljø og forskningsledelse – netop med fokus på at bygge bro mellem klinisk praksis og forskning.

Ud over at have haft et 3-timers møde om disse temaer med oversygeplejerskerådet ved Aalborg Sygehus den 13. januar 2003 har forskningslederen været inviteret til både Odense Universitetshospital, Skejby Sygehus samt Århus amtskreds faglige temadag. Ligesom forskningslederen sammen med chefsygeplejerske Vibeke Deding deltog i et forskningsdialogmøde den 23. januar

2003 hos chefsygeplejerske Kirsten Bruun, Århus Kommunehospital.

Et oplæg om disse temaer ved universitetet i Bergen i juni måned har ligeledes medført at forskningsenheden hen over efteråret har haft flere norske gæster på studiebesøg og har korresponderet med lige så mange via mailsystemet.

Denne årsberetning er bygget op, således at der indledes med fem artikler, som kan være med til at illustrere bredde og dybde i det arbejde, som foregår i arbejdet med at knytte forskning og klinisk praksis sammen til en fungerende helhed.

Derefter følger en præsentation af de projekter, som forskningsenheden er involveret i, forskningsenhedens nationale og internationale samarbejder samt tværfagligt forskningssamarbejde. Da året også har været præget af aktiviteter i forhold til den sygeplejefaglige udvikling følger ligeledes en redegørelse for forskningslederens aktiviteter i Sygeplejefagrådet.

Årsberetningen afsluttes med en oversigt over, hvorledes lederen af forskningsenheden og de ph.d. studerende i år 2003 har bidraget med udbredelse af forskningsresultater.

ARTIKLER

Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje har i år 2003 haft 3 ph.d. studerende tilknyttet. Sygeplejerske, cand.cur Birgitte Schantz Laursen, sygeplejerske, cand.cur Erik Elgaard Sørensen og sygeplejerske cand.scient.soc Karen Marie Dalgaard Jeppesen. Efterfølgende tre artikler er en præsentation af hvert projekt.

Ud over de 3 ph.d. studerende har lederen af forskningsenheden vejledt 2 potentielle ph.d. studerende, dels med projektforslag, dels med projektbeskrivelse og økonomiske ansøgninger.

SMERTE OG SEKSUALITET

Af ph.d. studerende Birgitte Schantz Laursen

Smerte og seksualitet er titlen på mit ph.d. projekt, hvori jeg undersøger, hvordan det påvirker kvinders seksualitet at have kroniske non-maligne smerter. Jeg har i ph.d. perioden været ansat i Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje og været indskrevet på Institut for Sundhedsteknologi, Center for Sansemotorisk interaktion, Aalborg Universitet. Patienterne, der indgår i projektet, er primært fundet på Tværfagligt Smertecenter, Aalborg Sygehus. Mine vejledere på projektet har været professor, dr.scient, ph.d. Lars Arendt-Nielsen, Institut for Sundhedsteknologi, Center for sansemotorisk interaktion, Aalborg Universitet og cand.cur, ph.d. Charlotte Delmar, leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus. Overlæge Anders Schou Olesen, Tværfagligt Smertecenter, Aalborg Sygehus har fungeret som klinisk vejleder.

Projektet er indleveret til bedømmelse i januar 2004.

Baggrunden for projektet er, at kroniske smertepatienter ofte er i en tilstand karakteriseret af en væsentlig reduktion i livskvalitet med et påvirket fysisk, psykisk og socialt liv, uden at levetiden nødvendigvis påvirkes. Som fænomen er kroniske

smerter både et stort samfundsmæssigt problem med alvorlige sociale og økonomiske konsekvenser og et pinefuldt eksistentielt livsvilkår for den smertedramte. Ud over store sociale og økonomiske problemer oplever mange patienter med kroniske smerter at deres seksualitet bliver påvirket. Patienters seksualitet har ikke indgået som en rutinemæssig del af den sygepleje og behandling, der i dag tilbydes patienter med kroniske smerter, men da seksualitet er et vigtigt aspekt i livet og har stor betydning for menneskers livskvalitet, bør der være mere fokus på patienters seksualitet. Formålet med projektet har derfor været at undersøge, hvordan det påvirker kvinders seksualitet at have kroniske non-maligne smerter med henblik på at frembringe viden der giver sundhedspersonale en vifte af mulige tilgange, når de skal medinddrage patienters seksualitet i sygepleje og behandling. Projektet består af tre selvstændige undersøgelser, og der er anvendt metodetriangulering. Der foreligger to case-kontrol undersøgelser og et kvalitativt projekt.

Resultaterne i afhandlingen viser, at kvinder med kroniske smerter statistisk har signifikant mere ondt end en sammenlignelig kontrolgruppe. De lider af hyperalgesi. Derudover har de et påvirket fysisk funktionsniveau, som begrænser dem i deres daglige udfoldelsesmuligheder. De patienter, der lider af fibromyalgi eller whiplash, har flere smerter og en dårligere selv vurderet helbredstilstand end patienter der lider af rygsmarter, leddegigt eller endometriose. Afhandlingen viser endvidere, at seksualiteten er tæt knyttet til den menneskelige identitet og er dermed sårbar. Seksualiteten er både biologisk, eksistentiel, social og kulturel. Patienterne oplever påvirkning af deres fysiske seksualitet, deres krop, deres selvoplevelse og deres relationer. Påvirkningerne viser sig som negative kropsoplevelser og dårligt selvværd, og patienterne tillægger det at have et fysisk sexliv ringe betydning. Flere end halvdelen af patienterne oplever manglende lyst til at have et sexliv, og de oplever en markant reduktion i deres samlejefrekvens.

Aalborg Sygehus - Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje
Stengade 10, Postboks 365, 9100 Aalborg
Tel: 9932 2065, Fax: 9813 3060, E-mail: cd@aes.nja.dk

FAGLIGHEDENS BETYDNING FOR LEDELSESPRAKSIS I SUNDHEDSVÆSENET

Af ph.d.-studerende Erik Elgaard Sørensen.

Jeg har været indskrevet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Institut for Sygeplejevicenskab, Aarhus Universitet siden september 2002. Jeg er således 1½ år henne og midtvejs i ph.d.-uddannelsesforløbet. I hverdagen er jeg tilknyttet Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje og umiddelbart kan denne tilknytning måske synes mindre relevant. For hvad har et forskningsprojekt med titlen: ”En undersøgelse af faglighedens betydning for ledelsespraksis i sundhedsvæsenet” med klinisk sygepleje at gøre? I det følgende vil dette spørgsmål blive besvaret i en kort omtale af projektet.

I den netop opdaterede strategi for sygeplejeforskning ved Aalborg Sygehus 2004 – 2008 hedder det, ”at sygeplejeforskningen har fokus på udvikling af den kliniske sygepleje”. Sygepleje kan anskues på flere niveauer; først og fremmest et konkret situationsorienteret niveau, der retter sig mod sunde som syge og lidende mennesker i alle livsfasen. Vel sagtens det niveau, der umiddelbart forstås som og knytter sig til fagets kliniske praksis. Men denne praksis bør imidlertid ikke anskues isoleret fra den samfundsmæssige påvirkning faget er placeret i - i så fald er der en risiko for, at man bliver blind på det, der konstant og umærkeligt forandrer praksis. Derfor er det vigtigt at forstå og anskue det kliniske, konkrete og situationsorienterede niveau som sammenvævet med og uadskilleligt fra et mere universalistisk, samfundsorienteret niveau. På dette niveau er aktiviteterne knyttet til fagprofessionelle og de strukturelle vilkår, hvori sygeplejen udøves. Disse to niveauer betragtes som fagets genstandsområde, og det aktuelle forskningsprojekt knytter sig til dette genstandsområde på følgende vis.

Undersøgelsen af faglighedens betydning for

ledelsespraksis i sundhedsvæsenet tager afsæt i et dansk sygehusvæsen, der igennem de seneste årtier ofte er blevet udråbt som kriseram. Voksende ventelister, budgetoverskridelser og dårlig service har resulteret i flere officielle betænkninger og nye politiske udmeldinger. Strukturændringer og afprøvning af nye ledelsesmodeller på landets sygehuse er debatteret og efterfølgende implementeret med jævne mellemrum. Med de forskellige ledelsesmodeller har debatten om hvem der fremover skal lede i sygehusvæsenet været særlig stor blandt politikere og ledelsesteoretikere. Fra politisk administrativ side er fokus rettet mod lederens ledelsesfaglighed i form af personlige og ledelsesmæssige egenskaber og mindre mod lederens professionsfaglighed omhandlende dennes faglige baggrund. På næsten tilsvarende vis argumenterer ledelsesteoretikere i bøger og forskningsrapporter for, at med de nye udfordringer, der er for offentlige ledere i dag, er det ikke mere tilstrækkeligt med faglige indsigter. Moderne ledere skal så at sige afklæde sig den primus inter pares-rolle, som knytter sig til at være faglig sparringsperson og fagudvikler. Der må i langt højere grad fokuseres på lederegenskaber, lederkvalifikationer og lederroller. Ledere skal i fremtiden kunne sætte sig i spidsen for omstillingsprocesser, og de skal agere mere strategisk offensivt og lederagtigt. Den ledelsesforståelse, der knytter sig til fænomenet faglig ledelse, er med andre ord kommet under pres, og der argumenteres i stedet for ledelse forstået som en profession.

Ser man samlet på den teoretiske del af ledelsesdebatten, fremstår det ikke særlig klart hvorvidt et specifikt vidensgrundlag og socialisering i en bestemt praksis har betydning for ledelse, ligesom det overvejende er de øverste og strategiske ledelsesniveauer, der har været genstand for analyse og debat. Derfor synes det meningsfuldt at foretage en undersøgelse af *om* og i så fald *hvornår* og *hvordan* fagligheden kommer til

udtryk i en konkret ledelsespraksis på forskellige ledelsesniveauer, der inkluderer det operationelle niveau.

Undersøgelsen afgrænses således til at omhandle sygeplejefagets ledelsesmæssige dimension, sådan som denne udmønter sig på center-, afdelings- og afsnitsledelsesniveau i sygehusvæsenet. Undersøgelsen hviler på en antagelse om, at ledende sygeplejersker udøver en ledelsespraksis, der foregår i et samspil med interessenter i og udenfor sygehuset. I denne ledelsespraksis indgår for det første *en erkendelse af faglighedens betydning*, og for det andet *en bestemt "kunnen"*, der beherskes på baggrund af indsigt i, viden om, forståelse for samt erfaring med sygeplejefagets værdier, teorier, metoder og instrumenter. Med afsæt i denne erkendelse og "kunnen" antages det, at de ledende sygeplejersker både evner at formidle og begå sig socialt blandt forskellige typer af medarbejdere og at argumentere for samt skabe betingelser og

vilkår for den bedst mulige pleje og omsorg for mennesker, hvis liv er påvirket af sygdom og lidelse. Som sådan retter undersøgelsen sig mod fagprofessionelle som ledere og de strukturelle vilkår, hvori sygeplejen udøves og dermed imod den kliniske sygepleje.

Tilvirkning af det empiriske grundlag er foretaget i perioden fra marts 2003 til med udgangen af januar 2004 ved hjælp af deltagerobservation, interview, dokumenter og feltnoter. Hver af i alt 12 ledende sygeplejersker er blevet fulgt over en uge i deres daglige praksis på forskellige ledelsesniveauer i sygehusvæsenet i Nordjyllands og Ringkøbing Amt. Feltnoter og interviews er blevet transskriberet, og dette materiale bliver nu genstand for analyse. Det forventes at undersøgelsen, der afsluttes med udgangen af august 2005, vil kunne medvirke til at nuancere og kvalificere den fremtidige debat om ledelse af og på danske sygehuse.

Tids- og forløbsdesign og plan for undervisningsvirksomhed

1. september 2002			
Indskrevet ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet Aarhus Universitet			
			31. august 2005
Fase 1:	Fase 2:	Fase 3:	Fase 4:
Forberedelsesfase 01.09.02 – 31.01.03	Dataindsamlings- og begyndende bearbejdningsfase 01.02.03 – 31.12.03.	Analyse- og fortolkningsfase 01.01.04 – 31.01.05	Sammenskrivningsfase Publicering af monografi 01.02.05 – 31.08.05
*Udarbejde forsøgsprotokol *Beskrive baggrund for projektet, (definere) ledelse, faglighed, sygepleje og videnskabsteori. *Beskrive metode. *Søge og læse litteratur. *Valg af og kontakt til felt og planlægge fase 2.	*Møder med felt. *Deltagerobservation *Interview *Feltnoter *Påbegynde analyse *Skriveprocessen *Forlade felten	*Skriveprocessen fortsætter.	*Redigering *Indlevering *Klargøre forsvar

Aalborg Sygehus - Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje
Stengade 10, Postboks 365, 9100 Aalborg
Tel: 9932 2065, Fax: 9813 3060, E-mail: cd@aes.nja.dk

OMSORGS PRAKSIS I DØDSFORLØB

Af ph.d. studerende Karen Marie Dalgaard
Jeppesen

Døden er ikke til at komme udenom, den kommer til os alle før eller siden, enten vi vil det eller ej. Vi kan som mennesker have svært ved at forholde os til døden som den yderste grænse for vores eksistens, men vi kan på forskellig vis forholde os til vores eget dødsforløb, til det liv og de begivenheder og oplevelser vi stadig har tilbage på vejen mod døden. I dag lever mange uhelbredeligt syge mennesker i måneder og år med en viden om, at de er "dødsdømte". Nogen benævner denne død for *den forlængede senmoderne død*.

De sidste årtier har der været fokus på, hvordan vi i sundhedsvæsenet kan bidrage til, at uhelbredeligt syge og deres nærmeste kan få en god sidste tid. Den palliative indsats, som omfatter omsorg, pleje og behandling af uhelbredeligt syge og døende, er sundhedsvæsenets officielle mål for sikring af en god død uanset ophold i eget hjem, plejehjem, hospital eller hospice. Den palliative indsats har vundet professionel og folkelig opbakning, men indførelse af disse mål i det samlede sundhedsvæsen er fortsat undervejs.

Jeg har gennemført undersøgelser, som viser, at omsorgen for døende foregår i et komplekst samspil mellem døende, pårørende og professionelle. Sygdommens tiltagende destruktion af kroppen, tab af kontrol og afhængighed af andre påvirker ofte døendes selvopfattelse i negativ retning. Det kan få betydning for den pleje og omsorg døende ønsker at modtage og hvem de ønsker at modtage den fra. Døendes omsorgsnetværk udgøres typisk af både den nære familie og professionelle. Der er i dag øget opmærksomhed på pårørendes mulighed for at deltage i omsorgen og plejen af døende både i eget hjem og ved ophold på institution og opmærksomhed på, at pårørende, der står overfor at miste en nærtstående, selv har et omsorgsbehov. Både døende og pårørende er afhængig af en professionel indsats. Døden er blevet et professionelt anliggende, derfor har almindelige mennesker

begrænset erfaring i mødet med den virkelige død. Professionelle har således både ansvar for og magt til at definere vort forhold til døden. Men hvordan forvalter de professionelle deres ansvar og magt med respekt for døendes og pårørendes ønsker? Flere spørgsmål trænger sig på og kræver svar. Realisering af den gode død kræver viden om, hvordan døende, pårørende og professionelle kan samarbejde om den gode død som et fælles mål. På det felt eksisterer der i dag begrænset forskningsbaseret viden både nationalt og internationalt. Det er baggrunden for, at jeg giver mig i kast med denne undersøgelse, hvor jeg vil sætte fokus på samspillet mellem døende, ægtefæller og sygeplejepersonalet i omsorgens konkrete praksis.

Formålet med undersøgelsen er at udvikle ny viden om, hvordan omsorgen tilrettelægges i et dødsforløb med det formål at støtte døende og deres ægtefæller i at få en god død og afsked med livet og med hinanden uanset ophold i eget hjem, plejehjem, hospital eller hospice. Jeg vil forsøge at finde svar på følgende spørgsmål: 1) Hvilke individuelle, mellemmenneskelige og kontekstuelle forhold påvirker samspillet mellem døende, ægtefæller og sygeplejepersonalet? - 2) Hvordan kommer disse forhold til udtryk i relationerne mellem disse aktører? - 3) Hvilken betydning har det for døendes og ægtefællers oplevelse af dødsforløbet?

Undersøgelsen er et kvalitativt studie baseret på kvalitative interview og feltstudier. Interviewundersøgelsen tager udgangspunkt i 8 konkrete dødsforløb, hvor døende, ægtefæller og personale interviewes flere gange i forløbet. Derudover gennemføres feltstudier i en hospitalsafdeling, i hjemmeplejen og på et hospice.

Undersøgelsen gennemføres som et tre-årigt ph.d. forløb ved Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus med start september 2003. Jeg er indskrevet som ph.d. studerende ved Institut for Sociale Forhold og Organisation, Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Aalborg Universitet. Projektet finansieres via fonde og Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus.

På Aalborg Sygehus er der på nuværende tidspunkt ansat 10 udviklingssygeplejersker i stabsfunktion til centerledelse eller afdelingsledelse. Udviklingssygeplejerskens funktion er at igangsætte, fastholde og videreudvikle et højt fagligt kvalitetsniveau inden for klinisk sygepleje, uddannelse samt udviklings- og forskningsopgaver. Denne artikel giver et lille indblik i hvad netværkssamarbejdet mellem Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje og udviklingssygeplejerskerne i år 2003 har drejet sig om.

NETVÆRK FOR UDVIKLINGSSYGEPLEJERSKER

Af udviklingssygeplejerskene Hanne Axelsen, Mona Møller Frederiksen og Ulla Sloth

Netværksgruppen for udviklingssygeplejersker er samlet cirka 8 gange om året af to timers varighed. Møderne afholdes og struktureres i samarbejde med leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje Charlotte Delmar.

Udviklingssygeplejerskerne er tilknyttet forskellige specialer hvorfor netværksgruppens formål er at give mulighed for personlig og faglig

udvikling via erfaringsudveksling, formidling af informationer fra f.eks. fagråd, oversygeplejerskeråd og Etisk Råd samt gensidig inspiration i forbindelse med udviklingsaktiviteter.

I 2003 har udviklingssygeplejerskernes opgaver og indsatsområder været præget af de overordnede strategier for sygehuset f.eks. kompetenceudvikling, kvalitetsudvikling, forskning og dokumentation af sygeplejen med VIPS som dokumentationsmodel. Derfor har diskussionerne i høj grad været præget af sygehusets indsatsområder og forskningsrelaterede emner inden for den kliniske sygepleje. Aalborg Sygehus's status som universitetshospital gør at udviklingssygeplejerskernes samarbejde med SundhedsCVU-Nordjylland og Aalborg Universitet øges, og at der i højere grad end tidligere er fokus på aktuelle og potentielle samarbejdsflader og mulige indsatsområder inden for mono- og tværfaglige udviklings- og forskningsprojekter.

I netværket har der vist sig et behov for at få sygeplejefaglig vejledning med fokus på udviklingsopgaver. Derfor er der fra efteråret taget initiativ til planlagte møder, hvor udviklingssygeplejerskerne på skift varetager vejlederrollen.

Fra venstre: Ulla Sloth, Astrid Lauberg, Hanne Axelsen, Jette Andreasen, Marian Geller, Mona Møller Frederiksen, Susanne W. Sørensen, Anette Højer Mikkelsen og Hanne Kristensen. Birgith Pedersen mangler på fotoet.

Denne artikel er et eksempel på, hvordan Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje kan samarbejde med sygehusets kliniske sygeplejersker. Dette projekt er en tværfaglig, retrospektiv undersøgelse af patienter, der har fået foretaget knoglerekonstruktion a.m. Ilizarov med fokus på livskvalitet, patienttilfredshed og resultat. Projektet udføres af specialistsygeplejerske Susanne Jølck og overlæge Knud Stenild Christensen. Fagområdet indenfor knoglerekonstruktion, Ortopædkirurgisk Afdeling, Ortopædkirurgi Nordjylland.

I projektgruppen indgår også sekretær Lene Heindorff. Vejledere på projektet er Leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje Charlotte Delmar og Leder af Forskningsenheden indenfor Ortopædkirurgi Nordjylland overlæge Ole Simonsen, samt overlæge Gunnar Lauge Nielsen, Klinisk Epidemiologisk Afdeling, Aalborg Sygehus.

ILIZAROV – ET PROJEKT

Af specialistsygeplejerske Susanne Jølck

Ortopædkirurgisk afdeling, Klinik Aalborg har siden 1991 anvendt Ilizarov metoden til behandling af komplicerede knoglebrud, medfødte eller erhvervede knogledefekter samt knogleforlængelse.

Den organisatoriske infrastruktur i forhold til de enkelte patientforløb er organiseret på en utraditionel måde, da der til fagområdet er tilknyttet en specialistsygeplejerske, der i samarbejde med den behandlingsansvarlige overlæge følger patienterne igennem hele behandlings- og plejeforløbet.

Det samlede behandlings- og plejeforløb for patienter der får foretaget knoglerekonstruktion/knogleforlængelse a.m. Ilizarov er som oftest meget komplekst og langvarigt.

En del af patienterne udtrykker at de i perioder af behandlingsforløbet oplever frustrationer og håbløshed.

Det skyldes ifølge patienterne forskellige faktorer som: Ændret fysisk aktivitet og funktion i hverdagen, følelsen af at være til besvær og større afhængighed af familie og venner.

Smerte og søvnproblemer der medfører større

irritabilitet og vrede i hverdagen. Nedsat hukommelse og besvær med at koncentrere sig. Nedsat social aktivitet med venner og bekendte grundet manglende overskud i hverdagen. Nedsat eller ingen arbejdsfunktion i hele eller dele af behandlingsforløbet med angst og bekymringer for evt. arbejdsløshed og patientens/ familiens samlede økonomiske situation.

Det er derfor interessant at prøve at få klarhed over hvilken betydning det har for patientens livskvalitet og dagligdag at have et Ilizarov- apparatur på over en længere periode, med deraf følgende nedsat mobilitet og inaktivitet set i forhold til, at patienten ikke som sådan føler sig syg, men dog alligevel fastholdes i en sygdomsrolle under hele behandlingsperioden.

Det tværfaglige behandler team ønsker via projektet:

1. At undersøge hvorledes inaktivitet forårsaget af Ilizarov apparaturet påvirker patientens oplevelse af livskvalitet og dermed mestring af egen situation i hele behandlings- og plejeforløbet. Samtidig at få belyst om patienterne oplever den ændrede livskvalitet i behandlings- og plejeperioden som et problem, eller det er noget vi som professionelle fagpersoner tror.
2. At undersøge patientens tilfredshed i forhold til hvordan det samlede behandlings- og plejeforløb er organiseret indenfor fagområdet.
3. At undersøge patienternes tilfredshed i forhold til det samlede behandlings- og plejeresultat.

Projektet er en retrospektiv undersøgelse. Som metode til at belyse projektets formål skal alle inkluderede patienter indkaldes til en ambulant efterundersøgelse til præcis vurdering af det lægefaglige og tekniske behandlingsresultat og præcis bedømmelse af det fysiske funktionelle slutresultat ved hjælp af et internationalt anerkendt knæ- og ankel score skema.

For at få mere specifik viden omkring patienternes oplevelse af livskvalitet i forbindelse med, at de har Ilizarov-apparatur på, og viden om hvordan de i denne periode mestrer egen situation er der

Specialistsygeplejerske Susanne Jølck og overlæge Knud S. Christensen

blevet udarbejdet et specifikt spørgeskema. Spørgeskemaet skal også bruges til bedømmelse af den organisatoriske infrastruktur indenfor fagområdet. Spørgeskemaet er udarbejdet på baggrund af interview med 3 tidligere patienter samt 7 patienter der har fungeret som testpersoner for det udarbejdede spørgeskema. Som yderligere understøttelse anvendes desuden det internationale anerkendte spørgeskema Medical Outcomes Studies (SF-36)

Projektets resultater vil være afgørende for den fremtidige organisering og indhold af både pleje og behandling.

Her tænkes blandt andet på:

- udarbejdelse af nye valide sygeplejefaglige referencer, der kan anvendes til patienterne under hele behandlingsperioden.
- hjælpe os som professionelle fagpersoner til på et højere kvalificeret niveau at udøve behandling, pleje og omsorg til den enkelte patient, så patienten vil blive bedre til at mestre sin helheds-situation i gennem behandlingsforløbet.
- give os som fagpersoner større indsigt og forståelse af, om patienternes forventninger og resultater til helhed, kvalitet og kontinuitet indfries.

Undersøgelse af faktorer, der har indflydelse på patientens livskvalitet under langvarig kirurgisk behandling introducerer et nyt perspektiv, der

måske kan få afgørende indflydelse på den fremtidige organisering og indhold i også andre former for langvarige behandlingsforløb.

Selve projektbeskrivelsen og ansøgninger om økonomisk støtte til projektet blev udarbejdet af Susanne Jølck, der fra Forskningsadministrationen blev frikøbt 1 måned til dette.

Undervejs i projektbeskrivelsen og i det senere forløb med interview af patienter, samt udarbejdelse af spørgeskema har Charlotte Delmar, leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus været en stor faglig kapacitet. Vi er aldrig gået forgæves med spørgsmål eller frustrationer, men har altid fået uvurderlig vejledning, hjælp og støtte.

Til hjælp til bedømmelse af anvendelighed og validitet af de udarbejdede spørgeskemaer fik vi foruden hjælp fra Charlotte Delmar og forskningsansvarlig overlæge Ole Simonsen også hjælp fra overlæge Gunnar Lauge Nielsen, Klinisk Epidemiologisk Afdeling.

Dette resulterede i at vi udskød opstarten af det retrospektive projekt til fordel for opstart af et prospektivt projekt, da vi herved ifølge Gunnar Nielsen vil få mere præcise og valide forskningsresultater indenfor alle de 3 tidligere nævnte problemstillinger.

I den prospektive undersøgelse skal alle inkluderede patienter have udleveret et spørgeskema præ-operativt, midtvejs i behandlingsperioden og ved afslutningen af behandlingen.

Vi har netop færdiggjort de 3 spørgeskemaer og forventer at påbegynde den prospektive undersøgelse 1. februar 2004.

Efter opstart af den prospektive undersøgelse vil vi samtidig foretage den retrospektive undersøgelse der oprindeligt var planlagt, dog med mindre antal inkluderede patienter.

At have fokus på det daglige kliniske arbejde og i et tværfagligt samarbejde reflektere over de enkelte patientforløb giver en faglig inspiration og næringskilde til at forsøge at udvikle nye valide forskningsresultater til gavn for patienterne.

Så hvis andre skulle have tanker og ideer til et projekt kan vi kun opfordre til at gå i gang.

PROJEKTER

Det er forskningsenhedens intention at iværksætte projekter med relevans for klinisk sygepleje og omsorg, og at sygeplejersker forsker i sygeplejen med henblik på at skabe en vidensbaseret praksis i såvel monofaglige som tværfaglige projekter.

De ph.d. projekter, som er tilknyttet forskningsenheden er tidligere beskrevet under artikler. Følgende projekter er blot et udpluk af de mange projekter, der foregår ved Aalborg Sygehus, hvoraf hovedparten er udviklings- eller kvalitetsprojekter med projektansvarlig person hentet fra egen afdeling. Her vil alene blive nævnt de forsknings- eller udviklingsprojekter, som enten lederen af forskningsenheden eller de ph.d. studerende er involveret i, især som vejledere.

PROJEKTER OVER AMTSGRÆNSER

Projektets arbejdstitel: Pleje og omsorg i relation til patienter med kroniske lidelser – en undersøgelse af menneskers opfattelse af sundhed og sygdom i forbindelse med kroniske lidelser og dermed længerevarende hospitalskontakt set ud fra et livsverdens- og kulturteoretisk perspektiv.

Projektet er et netværksprojekt over tre amter og fire institutioner med tilknytning til Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Aarhus Universitet, Institut for Sygeplejevidenskab. Projektets deltagere er: Oversygeplejerske Trine Bøje og uddannelsesansvarlig sygeplejerske Majbritt Møller, Århus Kommunehospital, oversygeplejerske Hanne Sønder og diabetessygeplejerske Dorrit Dylmer Kristensen, Holstebro Centralsygehus, lektor Birthe D. Pedersen, Institut for Sygeplejevidenskab, sygeplejerskerne Christina Spåbæk Jakobsen og Lisbeth Forup fra kardiologisk afdeling S1 samt lederen af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, sidstnævnte tre fra Aalborg Sygehus.

Lederen af forskningsenheden deltager både som klinisk ansvarlig for Aalborg Sygehus og som deltager i selve planlægningen og gennemførelsen af projektet i samarbejde med Birthe D. Pedersen, som har været initiativtager til netværksprojektet

Projektets titel: Postoperativ kvalme hos cystectomiopererede patienter

Projektet er et dokumentations- og kvalitetsprojekt og et samarbejde mellem Aalborg Sygehus og Skejby Sygehus' to urologiske afdelinger.

Projektet er forankret i Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje ved Aalborg Sygehus og lederen af forskningsenheden er vejleder. Fra Aalborg Sygehus er det forskningssouschef Lena Thomsen, nu Ortopædkirurgi Nordjylland, tidligere afdelingssygeplejerske på urologisk afdeling, der er projektansvarlig. Projektet er afsluttet og publiceret i indeværende år.

Projektets titel: Træthed?

Projektet er etableret i regi af En Speciel Interesse Gruppe under FS 16, som er en faglig sammenslutning af sygeplejersker, der arbejder inden for den nefrologiske sygepleje og projektgruppen består af 7 sygeplejersker fra dialysecentre i Danmark. Sygeplejerske Hanne Agnholt fra dialyseafdeling C1 og C3 på Aalborg Sygehus er en af de 7 sygeplejersker.

Lederen af forskningsenheden har fungeret som vejleder på forberedelse og udarbejdelse af spørgeskemaer samt i forhold til litteraturhenvisninger.

Tracheal sygepleje

Lederen af forskningsenheden har været faglig rådgiver på en rapport om tracheal sygepleje. Rådgivning og dialog med sygeplejerske Dorte Dahl-Hansen, Vejle Amt.

PROJEKTER INDEN FOR NORDJYLLANDS AMT

Projektets arbejdstitel: Den palliative patients oplevelse af den alternative behandlings betydning for livskvaliteten

I projektet deltager palliationssygeplejerskerne Dorte Buchwald, Sygehus Vendsyssel, Lisa Nørgård Svendsen, Farsø Sygehus og Lars Møller, Det Palliative Team ved Aalborg Sygehus.

Ph.d.studerende Birgitte Schantz Laursen er vejleder på projektet

PROJEKTER VED AALBORG SYGEHUS

Projektets arbejdstitel: Follow-up undersøgelse af patienter, der har fået foretaget knoglerekonstruktion a.m. Ilizarov.

Projektet er omtalt i artiklen "Ilizarov – et projekt".

Projektets titel: Kan kompetenceudvikling og kvalifikationsløsn medvirke til at fastholde og rekruttere sygeplejersker og social- og sundhedsassistenter i geriatrisk afdeling 113?

Lederen af forskningsenheden er i styregruppen for projektet. Projektet blev evalueret december 2003 og implementeres fortsat i afdelingen.

Projektets arbejdstitel: Sygeplejen til patienter med epitaxis.

Projektet udføres af sygeplejerskerne Anette L. Nielsen og Vibeke Kristensen. Projektets tidsplan er overskredet på grund af Vibeke Kristensens barselsorlov.

Lederen af forskningsenheden er vejleder.

NATIONALT OG INTERNATIONALT SAMARBEJDE NATIONALE NETVÆRK

Den 13. maj havde forskningslederen et indledende møde med klinisk oversygeplejerske Mette Kjerholt, Gentofte Hospital med henblik på et kommende samarbejde og et fælles projekt omhandlende faglighedens betydning i udførelsen af sygeplejerskens opgaver. Projektet falder i tråd med ph.d. studerende Erik Elgaard Sørensens afhandling, så Gentofte Hospital og Aalborg Sygehus har således en fælles sag. Der blev den 10. november holdt et opfølgende møde med potentielle og interesserede projektdeltagere oversygeplejerskerne Anne-Dorthe Bjerrum, kæbekirurgisk afdeling og Dorte Holdgaard, neurokirurgisk afdeling. Et projekt "tværs over vandene" påbegyndes 1. februar 2004.

I forbindelse med tanker og planer om oprettelse af Nordjysk forsknings- og udviklingscenter for Lindrende Indsats blev der sammen med KamillianerGaardens Hospice i løbet af foråret arbejdet med en organisatorisk beskrivelse af et sådant

center. Beskrivelsen og indstillingen blev sendt til endelig beslutning i amtets økonomiudvalg.

INTERNATIONALE NETVÆRK

Universitetet i Bergen, Institut for samfundsmedicinske fag, Seksjon for Sygepleievitenskap. I 2002 deltog forskningsenheden med fremlæggelser ved et Ph.d seminar i Bergen hos professor Kari Martinsen. Det blev indledningen til et aktivt samarbejde, som bl.a i 2003 affødte fælles planlægning og afvikling af et ph.d. seminar for norske doktorgradsstuderende. Samarbejdet har også på anden vis båret frugt og en kontakt til Haukeland Universitetshospital, kvinneklinikken er etableret.

GÆSTER

Studiebesøg. Assistant professor Pamela J. Grace, William F. Connell School of Nursing, Boston College, USA. Studiebesøget drejede sig det danske sundhedssystem muligheder og begrænsninger.

Pamela J. Grace fotograferet på stranden ved Rødhus

Studiebesøg/ information om Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje. Oversygepleier Bente-Lisbeth Roaldsen, Kreftavdelingen, Universitetssykehuset Nord Norge HF, Tromsø, Norge

Studiebesøg. 6 sygeplejelærere fra Akershus i Norge. Studiebesøget drejede sig om sammenhæng mellem klinisk praksis og teori i uddannelserne.

Aalborg Sygehus - Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje
Stengade 10, Postboks 365, 9100 Aalborg
Tel: 9932 2065, Fax: 9813 3060, E-mail: cd@as.nja.dk

TVÆRFAGLIGT FORKNINGSAMARBEJDE

Forskningen på Aalborg Sygehus er organiseret med en Forskningsadministration under ledelse af forskningschef Hans Gregersen, forskningsansvarlige på hver afdeling samt et forskningsråd med repræsentanter fra Aalborg Sygehus, Aarhus Universitet og Aalborg Universitet. Forskningsrådet arbejder med udgangspunkt i en strategiplan for udviklingen af forskningen ved Aalborg Sygehus. Lederen af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje er næstformand i forskningsrådet og samarbejder i det daglige med forskningschefen. Sammen med Forskningsadministrationen fungerer lederen af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje som en central støttefunktion for den forskning og udvikling, der er på sygehuset. Nogle af de fælles opgaver har bl.a. været planlægning og afvikling af internatseminar for de forskningsansvarlige, oprettelse af forskningshjemmeside, møder med dekan Margrethe Nørgaard, Det samfundsvidenskabelige Fakultet og dekan Ole Prehn, Det Humanistiske Fakultet; Aalborg Universitet, ph.d-eftermiddag samt samarbejds møder med nøglepersoner fra relevante institutter ved Aalborg Universitet. Derforuden forskningsoplæg på Sygehus Vendsyssel sammen med cheflæge Tove Nilsson.

Lederen af forskningsenheden sidder i styregruppen for den paraplyorganisation mellem Aalborg Sygehus og Aalborg Universitet som benævnes HealthnTech Research Center.

SYGEPLEJEFAGRÅD VED AALBORG SYGEHUS

Sygeplejefagrådet ved Aalborg Sygehus består af ledende sygeplejersker, udviklingssygeplejersker og specialistrygeplejersker i stabsfunktion til afdelingens ledelse. Sygeplejefagrådet har en planlægningsgruppe, hvis opgave bl.a. er at tage initiativ til at arrangere temadage. I år 2003 har planlægningsgruppen bestået af: Udviklingssygeplejerske Ulla Sloth, børneafdelingen, oversygeplejerske Ragna Larsen, anæsthesisektor Nordjylland – 4. afdeling, udviklingssygeplejerske Jette Andreasen, medicinsk center, oversygeplejerske Dorte Holdgaard, neurokirurgisk afdeling, afdelingssygeplejerske Jane Sand, gynækologisk/obstetrisk afdeling og afdelingssygeplejerske Karin Ørskov, børneafdelingen.

2003 var året, hvor lederen af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje takkede af som formand for Sygeplejefagrådet ved Aalborg Sygehus og overlod posten til udviklingssygeplejerske Ulla Sloth, børneafdelingen, som på flotteste vis har varetaget funktionen siden den 4. februar 2003. Dette formandsskifte var begrundet i at lederen af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje fik flere arbejdsopgaver i forbindelse med forskning og universitetssygehusstatus.

Inden formandsskiftet udarbejdede lederen af forskningsenheden i samråd med chefsygeplejerske Vibeke Deding en tids- og prioriteringsplan for sygeplejefaglige udviklingstiltag helt ind i året 2004. Forskningslederen har i løbet af 2003 også været involveret i flere af udviklingsaktiviteterne. Her skal nævnes kompetenceudvikling, revision af idegrundlag, evaluering af strategi for den sygeplejefaglige udvikling af december 1997, rev. december 2000, rev. november 2003 samt oprettelse af et databasemiljø for indberetning af handleplaner for sygeplejefaglige udviklingsprojekter.

TIDS- OG PRIORITERINGSPLAN

- Forår 2003: **Dokumentation af sygeplejen**
Der ansættes en projektleder og arbejdet kan iværksættes i løbet af foråret. (VIPS-modellen)
- Den 25. marts 2003: **Rev. af idégrundlag**
Oversygeplejerskerådet præsenteres for processen vedr. revision af idégrundlag.
Processen startes med spørgsmålet:
Hvilke værdier (4 – 6 værdier) gennemsyrrer sygeplejen i hver afdeling?
Hver oversygeplejerske starter således d.d en drøftelse på egen afdeling og melder tilbage inden sommerferie til Sygeplejefagrådets planlægningsgruppe ved formand Ulla Sloth, børneafdelingen.
Det kan forventes at drøftelsen af værdibaseret ledelse på AAS også iværksættes først på sommeren.
- Den 22. april 2003: **Kompetenceudvikling**
Det skriftlige materiale vedr. kompetenceudvikling af sygeplejepersonalet på Aalborg Sygehus fremlægges på dette oversygeplejerskerådsmøde.
Derefter tages stilling til distributionen
- Den 24. juni 2003: **Rev. af idégrundlag**
Sidste oversygeplejerskerådsmøde inden sommerferien. Deadline for tilbagemelding af værdier til Sygeplejefagrådets planlægningsgruppe.
- Den 11. august 2003: **Rev. af idégrundlag**
Sygeplejefagrådets planlægningsgruppe samler værdierne fra hver afdeling og drøfter disse i relation til amtets værdigrundlag.
På efterårets møder drøfter planlægningsgruppen i samråd med chefsygeplejerske Vibeke Deding og forskningsleder Charlotte Delmar, hvorledes værdierne i en ny ”sprogdragt” kan præsentere sig i et revideret værdigrundlag for sygeplejen ved Aalborg Sygehus.
- Efterår 2003: **Evaluering af strategi for den sygeplejefaglige udvikling af december 1997, rev. december 2000.**
Temadag, hvor strategien evalueres og justeres. Det universitære samarbejde og sygeplejeforskningen skal medtænkes i denne justering.
Der er i årets løb udarbejdet ny strategi for sygeplejeforskningen 2004 – 2008.
På dagen gøres også status over arbejdet med værdigrundlag for sygeplejen på Aalborg Sygehus.
- Den 14. november 2003: **Kompetenceudvikling**
Tilbagemeldinger til chefsygeplejerske Vibeke Deding vedr. hvordan der på afdelingerne arbejdes med kompetenceudvikling.
- Fra januar 2004: **Rev. af idégrundlag**
Processen tilbageføres til afdelingerne. Hver oversygeplejerske tager ansvar for, at det reviderede værdigrundlag følges op med reflekterende debatter og undervisning. Det vil være hensigtsmæssigt at denne proces også bliver en integreret del af de understøttende funktioner der er på Aalborg Sygehus, såsom uddannelses- og udviklingsfunktionen.
- Kompetenceudvikling**
Afdelingernes tilbagemeldinger til chefsygeplejerske Vibeke Deding drøftes samlet på en temadag eller lign. evt. afviklet i januar.
- Forår 2004: **3. Sygepleje Symposium**

KOMPETENCEUDVIKLING – EN KONTINUERLIG OG UAFSLUTTET PROCES

Efterfølgende er det indlæg, der blev bragt i Aalborg Sygehus' personaleblad, nr. 1, april 2003

Af afgående formand for Sygeplejefagrådet, leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje Charlotte Delmar

Det er ikke nyt at der sættes "spot" på kompetenceudvikling. Og det kan til tider synes som om at det er på dagsorden alle steder. Men det er ikke ligegyldigt hvordan netop dette punkt på dagsorden tages op til debat og anvendelse. For enhver forståelse af kompetencebegrebet er knyttet til det værdimæssige fundament, hvormed man betragter og behandler sine medarbejdere på.

Tirsdag den 4. februar 2003 satte Sygeplejefagrådet ved Aalborg Sygehus også "spot" på kompetenceudviklingen. Udsprunget af en nedskreven strategi for den sygeplejefaglige udvikling af dec. 1997, rev. dec. 2000 – har kompetenceudvikling været en vigtig del af en fælles indsats i forbindelse med udvikling af sygeplejen. Længe har vi været undervejs, men det har været arbejdet værd at tage den tid som ethvert udviklingsarbejde trænger.

Arbejdet går tilbage til år 2000 hvor en arbejdsgruppe fik beskrevet en værdibaseret referenceramme med diverse afklaringer af relevante begreber, som ellers "flyver" rundt i litteratur og i folkemunde.

Som en fortsættelse af arbejdet blev der i efteråret 2001 nedsat en ny arbejdsgruppe med henblik på udarbejdelse af handleplan til implementering af referencerammen. Det var frugten af disse to arbejdsgruppers værk, der blev præsenteret på denne tirsdag i auditoriet med deltagelse af ca. 120 ledende sygeplejersker samt udviklingssygeplejersker.

Foruden en præsentation af arbejdsgruppens

flotte og gennemarbejdede materiale var dagen også særlig, i og med at professor Marit Kirkevold, Institut for sygeplejevidenskab ved Aarhus Universitet holdt en særdeles imponerende forelæsning om håndtering af de tvetydige udfordringer, som kompetenceudvikling forudsætter. Med et brændende engagement, stor respekt for praksis og ikke mindst en velfunderet viden om den kliniske praksis holdt professoren os grebet i 2 timer. Vi kan også i den henseende glæde os over at vi er blevet et universitetshospital, da dette besøg af professor Marit Kirkevold kun var et første og indledende samarbejde mellem Aalborg Sygehus og Institut for Sygeplejevidenskab

Professor Marit Kirkevold

Jeg er af den opfattelse at en sådan indholdsrig dag mister hele sin glans hvis man forsøger at gengive det i et referat. Referenceramme og handleplan bliver imidlertid tilgængelig i en skriftlig version, som "frigives" ultimo marts. Således vil som minimum de ledende sygeplejersker og udviklingssygeplejerskerne være i besiddelse af et eksemplar.

Men nedskrevne strategier og planer kan komme til at fremstå som romaner, der skrives men aldrig læses. Sådan ønsker vi ikke at se materialet om kompetenceudvikling sygne hen som historiske annaler. Materialet er blevet til for at blive brugt, og kan forhåbentlig være med til i større grad end tidligere at præge i hvilken retning ens arbejdsliv skal udvikle sig.

Rapporten "Kompetenceudvikling for sygeplejepersonale", Aalborg Sygehus kan rekvireres på tlf.nr. 99 32 33 70

REVISION AF IDÉGRUNDLAG FOR SYGEPLEJEN VED AALBORG SYGEHUS

Lederen af forskningsenheden har i forbindelse med udformning af et værdigrundlag, der er tilpasset samtidens sprog, deltaget i planlægningsgruppens arbejde. Der har været afviklet kreative og drøftende møder samt et foredrag "På sporet af sundhedsfagenes værdier", hvor alle interesserede på sygehuset kunne møde op den 11. november 2003 til en berigende time med filosof Keld Thorgård. Værdiarbejdet er også blevet kvalificeret af studerende Kasper Kolind, Aalborg Universitet, som i sin praktikperiode i Forskningsadministrationen har bidraget med et kommunikativt perspektiv. Arbejdet afsluttes i første halvdel af 2004.

EVALUERING AF STRATEGI FOR DEN SYGEPLEJEFAGLIGE UDVIKLING

Af december 1997, rev. december 2000

Den 24. november 2003 blev den sygeplejefaglige udviklingsstrategi evalueret for anden gang. Med kyndighed og gode procesegenskaber ledte sygehusets uddannelseschef Jens Kjær Rasmussen og kvalitetskoordinator Henrik B. Kousholt Sygeplejefagrådets medlemmer gennem en arbejds- og tankedag, hvor sygeplejefaget nu og i fremtiden var i fokus.

Ny strategi for sygeplejeforskningen ved Aalborg Sygehus 2004 – 2008 ved leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, var et af de oplæg, hvorfra deltagerne kunne hente inspiration til det producerende gruppearbejde senere på dagen. De andre oplæg drejede sig om strategiens historie, revision af idegrundlag, kompetenceudvikling, VIPS-dokumentation og kvalitetsstrategi.

Som gæster deltog direktør Michael Andersen, SundhedsCVU og kommunikationsstuderende i Forskningsadministrationen Kasper Kolind

Forskningsstrategien kan rekvireres på tlf.: 99 32 20 65

DATABASEMILJØ

Siden 2001 har det været muligt elektronisk at indberette handleplaner for sygeplejefaglige udviklingsprojekter ved Aalborg Sygehus via sygehusets intranet. I de sidste par år har der dog været et ønske om at etablere et databasemiljø for de forskellige typer af projekter, der skal indberettes centralt. Således kunne en sammenkøring med amtets kvalitetsprojekter både skabe et databasemiljø og effektivisere indberetningerne, idet flere af projekterne er både af sygeplejefaglig karakter og et kvalitetsprojekt. Formanden for Sygeplejefagrådet Ulla Sloth, kvalitetskoordinator Henrik B. Kousholt og lederen af forskningsenheden har i den forbindelse arbejdet sammen med amtets IT-afdeling. Systemet vil fungere fra primo 2004.

UDBREDELSE AF FORSKNINGSRISULTATER

Efterfølgende oversigt vedrører leder af Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje, cand. cur, ph.d. Charlotte Delmar samt de tre sygeplejersker og ph.d. studerende: Cand.cur Birgitte Schantz Laursen, cand.cur Erik Elgaard Sørensen samt cand.scient.soc Karen Marie Dalgaard Jeppesen.

CHARLOTTE DELMAR:

Kapitler i bøger:

Sygeplejekulturens indflydelse på omstillingsprocesser. I: Hertz Jesper, Bente Scharff-Smith og Else Zæll (red.). Organisering og ledelse af sygeplejen. København. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck 2003, side 115 – 124. (Lærebog for sygeplejestuderende)

Forskningsmetode og netværkssamarbejde – en kvalitativ metode inspireret af Ricoeur. I: Lorensen Margarethe, Lise Hounsgaard og Grethe Østergaard-Nielsen (red.). Forskning i Klinisk sygepleje 2 – Metoder og vidensudvikling. København. Akademisk Forlag 2003, side 93 – 110. (Skrevet sammen med Birthe D. Pedersen)

Anmeldelser:

InterView. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview. En metodebog af Steinar Kvale. København: Hans Reitzels Forlag; 1997. I: Klinisk Sygepleje nr. 2, maj 2003, side 71 - 74

Rapporter:

Aalborg Sygehus, Århus Universitetshospital. Kompetenceudvikling for sygeplejepersonale, 2003. (Funktion som faglig rådgiver)

Lena Thomsen og Berit Kiesbye, Aalborg Sygehus og Skejby Sygehus, Århus Universitetshospital. Postoperativ kvalme hos cystectomi-opererede patienter, marts 2003. (Funktion som vejleder og finansiel støtte)

Posters:

Conference, Boulder, Colorado, USA. "Trust & Power – expressed as moral irresponsibility", 1. – 4. juni 2003 (optaget abstract)

3rd Annual Spring Meeting Cardiovascular Nursing, Stockholm, Sverige, European Society of Cardiology. "The Invisible – Caring in relation to chronic disease", 11. – 12. april 2003 (Sammen med Lisbeth Forup, Christina Jakobsen, Dorit Dylmer Kristensen, Majbritt Møller, Trine Bøje, Hanne Sønder og Birthe D. Pedersen).

Videnskabelige forelæsninger:

Masteruddannelsen i Klinisk Sygepleje, Institut for Sygeplejevidenskab ved Aarhus Universitet, 20. november 2003. Tema: Grundlæggende værdier i sygeplejen: Omsorg, tillid og etisk praksis.

Aalborg Universitet, Institut for Kommunikation, 7. og 9. semester studerende, 4. november 2003. Tema: Praktiske og teoretiske samtaler i sygehusregi.

Sygeplejefagligt Forum på Odense Universitetshospital, 22. oktober 2003. Tema: Dokumentation og evidens ud fra faglig begrundelse.

Keynotespeaker, Medicinsk Center og Onkologisk Center, Aalborg Sygehus, 9. oktober 2003. Tema: Lidelse og livsfænomener.

Keynotespeaker, Dansk Sygeplejeråd, Århus Amtskreds "Sygeplejens Dag – Faget er sagen", Varna Palæet, Århus, 25. april 2003. Tema: Forskningsledelse – at bygge bro mellem klinisk praksis og forskning".

Skejby Sygehus, temadag om forskningsstrategi for de mellem lange videregående uddannelser, 24. april 2003. Tema: Opbygning af et forskningsmiljø.

Keynotespeaker, "De svære følelser", en konference om omsorg, kærlighed og seksualitet på demensområdet, arrangeret af CVU Fyn, Fyns Pædagogseminarium i samarbejde med Rådgivnings- og Kontaktcentret for demensramte og pårørende, 8. april 2003. Tema: Samspejlet mellem omsorgsgiver og omsorgsmottager.

Kandidatforelæsning, Institut for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet, 25. februar 2003. Tema: Tillid & Magt – en moralsk udfordring, samt videreførelse af forskningen.

Forelæsninger i andre fagprofessionelle fora:

Brobyggerselskabet – de udstødte. Temadage for socialarbejdere der arbejder med hjemløse og udstødte, Socialpædagogisk Seminarium i Aalborg, 18. november 2003. Tema: Tillid & Magt.

Fagligt temamøde for Nyreforeningens medlemmer (brugere) i Hjørring. Vendelbohus, 28. september 2003. Tema: Afmægtighed og afhængighed.

Ribe Amts Sygeplejerskole Esbjerg, Semesterets "Stortema", 6. august 2003. Tema: Tillid & Magt.

Landsrådsmøde for chefsygeplejersker, Horsens, 7. april 2003. Tema: Udvikling af kundskab af relevans for sygepleje som praksisfag og som videnskabelig disciplin – kan klaringsrapporten medvirke hertil?

Undervisning:

SundhedsCVU, Aalborg, efteruddannelse af sygeplejersker, 5. – 6. november 2003. Tema: Omsorg og udvikling i sygeplejen.

Kursus i nyremedicinsk afdeling for kompetente sygeplejersker, Aalborg Sygehus, 31. oktober 2003. Tema: Den ”besværlige” patient

Kursusforløb for sygeplejersker, arrangeret af Medicinsk Center, Aalborg Sygehus, 20. – 21. oktober 2003. Tema: Omsorg og udvikling i sygeplejen.

SundhedsCVU, Aalborg, efteruddannelse af sygeplejersker, 10. – 11. september 2003. Tema: Omsorgsfilosofi og –teori samt forskning og udvikling indenfor sygeplejen.

SundhedsCVU, Aalborg, efteruddannelse af sygeplejersker, 11. – 12. marts 2003. Tema: Omsorgsfilosofi og teori samt forskning og udvikling indenfor sygeplejen.

Sygeplejersker på Onkologisk Afdeling, Aalborg Sygehus, 29. januar 2003. Tema: ”Den besværlige patient”.

SundhedsCVU, Aalborg, efteruddannelse af sygeplejersker, 14. – 15. januar 2003. Tema: Omsorgsfilosofi og –teori samt forskning og udvikling indenfor sygeplejen.

Videnskabelige paneler o.lign.:

I bedømmelsesudvalget, DSR’s samfinansierede Ph.D stipendier 2004 – 2008. Øvrige medlemmer i bedømmelsesudvalget: Professor Marit Kirkevold, forskningsleder Lis Adamsen, lektor Helle Ploug Hansen. Første møde den 21. november 2003.

I bedømmelseskomiteen for Prisopgave i sygeplejeforskning: ”Sygeplejeforskning i fremtiden”. Prisopgave udskrevet af Dansk Selskab for Sygeplejeforskning og uddelt den 23. oktober 2003 på Carlsberg Akademi. De to andre bedømmere: Professor Povl Riis og professor Margarethe Lorensen.

Konference- og kursusplanlægger:

Planlægning og afvikling af doktorgradsseminar incl. diverse forelæsninger. Seksjon for Sykepleievitenskap, Universitetet i Bergen, Norge, 18. – 19. juni 2003. Tema: Livsphenomener, krenkelse og skam. (Sammen med professor Kari Martinsen, Universitetet i Bergen)

Planlægger af forskningsseminar for de forskningsansvarlige på Aalborg Sygehus. Forskningsledelse og rekruttering. Rold Storkro, 20. – 21. marts 2003.

Andre fagprofessionelle udvalg:

Forskningsrepræsentanten i bestyrelsen for Vendsyssel Sygeplejeskole, fra den 13. februar 2003 -

Forskningsrepræsentant i Sundheds CVU Udviklingsråd, fra den 1. januar 2003 -

Deltagelse i kongresser, kurser o.lign.:

Dansk Sygeplejeråds Sygeplejefagdag, Odense Kongres Center, den 17. november 2003. Tema: Kvalitetsudvikling i sundhedsvæsenet – en udfordring for sygeplejersker.

SMI-Seminar, 10 års jubilæum, Løkken, den 14. november 2003.

25 års jubilæum i Dansk Selskab for Sygeplejeforskning, Carlsberg Akademi, 23. oktober 2003. Oplægsholdere: Professor Margarethe Lorensen, I. amanuensis Venke Sørlø, dr.med Ole Helmig, professor Povl Riis, prisvinder Elisabeth Hall.

8. Landskursus for kliniske oversygeplejersker, udviklings-sygeplejersker o.lign., Hotel D’Angleterre, København, den 1.- 2. oktober 2003. Tema: At forandre praksis.

Kursus/foredragsrække, arrangeret af Aalborg Sygehus, Århus Universitetshospital og Vendsyssel Sygeplejeskoles kursusafdeling, 6 tirsdage i september/oktober 2003. Tema: Praksisnær filosofi – sundhedsarbejdet i filosofisk belysning.

25th Annual International association for Human Caring. Caring Conference, Boulder, Colorado, USA, den 1. -4. juni 2003. Tema: Caring the Circle.

Årsmøde i Dansk selskab for Kvalitet i sundhedssektoren, Hotel Nyborg Strand, den 10. – 11. januar 2003. Tema: Kvalitet i det samarbejdende sundhedsvæsen.

Deltagelse i temadage:

Dansk Selskab for Sygeplejeforskning, 23. oktober og 30. oktober 2003, Carlsberg Akademi og Skejby Sygehus, Århus Universitetshospital. Tema: 25 års jubilæum, fejres med foredrag om klinisk sygepleje.

Forskningsinitiativet, Århus Universitetshospital. Temamøde, 5. september 2003, Skejby Sygehus. Tema: Strategi for ergoterapi- og fysioterapiforskning.

Vestdansk Sundhedsvidenskabeligt Forskningsforum og Nordjyllands Amt, Aalborg Sygehus, 1. april 2003. Tema: Inspiration, udvikling og ansvar for forskning på sygehuse/ i amter uden for universitetshospitalerne.

Dansk Selskab for Sygeplejeforskning, 24. januar 2003, Skejby sygehus, Århus Universitetshospital. Tema: Sygepleje i et multikulturelt samfund – kultur, værdier, sprog og handlemåder.

Deltagelse i forelæsninger:

Institut for Filosofi ved Aarhus Universitet, 19. december 2003. Tema: Viden, tavs viden og sandhed. Ph.D forelæsning ved mag.art Merry Scheel.

Aalborg Sygehus, 24. september 2003. Tema: Dokumentation af sygeplejen-VIPS-modellen struktur og søgeord. Diplomforelæsning ved projektleder Susanne Bünger

Institut for Sygeplejevidenskab ved Aarhus Universitet, 29. august 2003. Tema Hospitalsindlagte patienters oplevede lidelse i livet med uhelbredelig kræft. Ph.D forelæsning ved cand.cur Susan Rydahl Hansen.

Vendsyssel Sygeplejeskole, 10. juni 2003. Tema: Omsorgslæring – en udfordring i sygeplejerskeuddannelsens teoretiske del. Kandidatforelæsning ved sygeplejelærer, cand.pæd Doris Trudslev

Kontinuerlige aktiviteter:

Redaktør af Tidsskrift for Sygeplejeforskning, Dansk Selskab for Sygeplejeforskning

Referee-bedømmer for Scandinavian Journal of Caring Science

Beskikket censor ved kandidatuddannelsen i sygepleje

Medlem af Det Sygeplejeetiske Råd

BIRGITTE SCHANTZ LAURSEN:

Artikler:

Kroniske smerter og seksualitet. *PTU Nyt*, 2003, 5, 7.

Anmeldelser:

Skam – Perspektiver på skam, ære og skamløshed I det moderne. Redigeret af Trygve Wyller. Fagbokforlaget Bergen 2001. I: Tidsskrift for Sygeplejeforskning, 2003, 1, 34.

Videnskabelige forelæsninger:

Sygeplejefagrådet ved Aalborg Sygehus, Aarhus Universitetshospital, 20.november 2003. Tema: Forskning og metodetilgang, Smerter og seksualitet.

Dansk Smerteforums Årsmøde, 5.april 2003. Tema: Smerter og seksualitet, Hvordan påvirker det kvinders seksualitet at have kroniske smerter?

Redaktionelt arbejde:

Referee-bedømmer for Scandinavian Journal of Caring Science, fra 2003.

Deltagelse i kongresser, kurser o.lign.:

10 års jubilæumsseminar arrangeret af Center for sansemotorisk Interaktion, Institut for Sundhedsteknologi, Center for sansemotorisk interaktion, Aalborg Universitet. Løkken, 14.november 2003.

Doktorgradsseminar "Livsfænomener, krenkelse og skam". Institut for samfundsmedicinske fag, seksjon for sygepleievitenskap, Universitetet i Bergen, Norge, 18.-19. juni 2003.

ERIK ELGAARD SØRENSEN:

Anmeldelser:

Fagprofessionelle som ledere. En debatbog om ledelse og lederroller i sundhedsvæsenet. Af: Lindén, Laila og Madsen, Erling Birk. København, Munksgaard, 144 sider. I: Tidsskrift for sygeplejeforskning 1/2003.

Undervisning:

Sejflod Kommune. Sygeplejerskemøde. 6. marts 2003. Tema: Kompetenceudvikling med fokus på sygeplejefaget.

SundhedsCVU Aalborg, Sygeplejerskeuddannelsen. Dimissionstale for nyuddannede sygeplejersker og bachelorer i sygepleje. 28. maj 2003.

Institut for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet. Kandidatuddannelsen i Sygepleje. 11. november 2003. Tema: Metodologiske overvejelser i specialeskrivning.

Deltagelse i kurser/kongresser o.lign.:

Litteratursøgning for ph.d.-studerende. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. 10. – 11. juni 2003.

Ph.d.-seminar. Institut for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet. Qualitative advanced analysis Professor Margarete Sandelowsky, USA 2. – 6. juni 2003.

Forskning i teori og praksis. Modul 4. Etik og formidling af forskningsresultater. Center for Kompetenceudvikling Nordjyllands Amt, 13. – 14. maj 2003.

Dansk Selskab for Sygehusledelse. Årsmøde og seminar. Strukturændringer og forandringsprocesser i Sygehusvæsenet, Kolding 7. – 8. maj 2003.

Forskerkursus: "Det kvalitative Forskningsinterview" ved Steinar Kvale. Center for kvalitativ Metodeudvikling Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, 26., 27. og 28. marts 2003.

Forskning i teori og praksis. Modul 3. Kvalitative forskningsmetoder. Center for Kompetenceudvikling Nordjyllands Amt, 10. - 13. marts 2003.

Ph.d.-seminar. Institut for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet. Fordybelse i Grounded Theory. 3. marts 2003.

Ph.d.-kursus i sundhedsvidenskab del C omhandlende klinisk epidemiologi (obligatorisk). Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Aarhus Universitet. 24. - 28. februar 2003.

Ledelseskonference for ledende sygeplejersker. København, 30. - 31. januar 2003.

Ph.d.-kursus: Klinisk Epidemiologi. Forskning i teori og praksis. Modul 2. Center for Kompetenceudvikling Nordjyllands Amt, 20. - 23. januar 2003.

Deltagelse i forelæsninger:

Institut for Filosofi, Aarhus Universitet. Ph.d.-forsvar Merry Scheel, Viden, sand viden og tavs kundskab. 19. december 2003.

Handelshøjskolen i Århus. Ph.d.-forsvar Anne Mette Digmann, Ledelse i en stor offentlig organisation beskrevet og forstået fra en praksisvinkel. 21. november 2003

Aalborg Sygehus, 18. september 2003. Tema: Professionelle i afdelingsledelse. Ved Ph.d.-stipendiat Hanne Sognstrup og lektor Peter Kragh Jespersen, Institut for Økonomi, Politik og Forvaltning, Aalborg Universitet.

Institut for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet. Ph.d.-forsvar Susan Rydahl Hansen. Hospitalsindlagte patienters oplevede lidelse i livet med uhelbredelig kræft. 29. august 2003.

Kunsten at lade sig forføre uden at lade sig rive med. Erik Måløe, Aalborg Universitet, 18. marts 2003.

Kontinuerlige aktiviteter:

Studieleder Sygeplejerskeuddannelsen Aalborg Sygehus.

Formand for Klinisk Undervisningsudvalg, Aalborg Sygehus.

Medlem af Styregruppe i Nordjyllands Amt nedsat i forbindelse med reform af de Mellemlange Videregående Sundhedsuddannelser.

Medlem af Studieråd SundhedsCVU Aalborg, Sygeplejerskeuddannelsen.

Beskikket censor. Sygeplejerskeuddannelsen af 2001.

KAREN MARIE DALGAARD JEPPESEN:

Videnskabelige forelæsninger:

Præsentation af ph.d. projekt ved Doktorgradsseminar "Livsfenomener, krenkelse og skam."

Institutt for samfunnsmedisinske fag, seksjon for sygepleievitenskap, Universitetet i Bergen, Norge, 18.- 19. juni 2003.

Undervisning:

Længerevarende efteruddannelse af sygeplejersker i palliativ sygepleje i DK, 15. september 2003. Tema: Afklaring af værdier og begreber i den palliative indsats.

Længerevarende efteruddannelse af sygeplejersker i palliativ sygepleje i DK, 16. september 2003. Tema: Pårørende i den palliative indsats.

Center for Lindrende Behandling i Aalborg, undervisning af hospitalspræster i DK, 22. september 2003. Tema: Pårørendes håndtering af forgængelighed.

Hobro, undervisning for hjemmesygeplejersker og hospitals-sygeplejersker. Tema: Pårørende i den palliative indsats.

Center for Kompetenceudvikling, forskning i teori og praksis, 18. november 2003. Tema: Introduktion til kvalitative forskningsmetoder.

Diverse planlægningsaktiviteter:

Deltagelse i workshop om indretning af den selvejende Institution Hospice Fyn arrangeret af NIRAS, Rådgivende ingeniører og planlæggere A/S, Kolding, Odense 7. oktober 2003.

Deltagelse i udarbejdelse af pjecen "Center for Lindende Indsats - anbefalinger og forslag til den videre proces, oktober 2003. På foranledning af Kræftens Bekæmpelse, Foreningen For Palliativ Indsats og Hospice Forum Danmark.

Deltagelse i planlægning og gennemførelse af "Længerevarende efteruddannelse for sygeplejersker i palliativ sygepleje i DK". Et samarbejde mellem repræsentanter fra Hospice/Palliative Enheder i DK og Efter- og Videreuddannelsen Silkeborg - Århus.

Deltagelse i kurser/kongresser o.lign.:

Caring Conference, 25th annual international association for human caring, Boulder, Colorado, USA, 1. - 4. juni 2003.

Doktorgradsseminar "Livsfenomener, krenkelse og skam", Institutt for samfunnsmedisinske fag, Seksjon for

sygepleievitenskap, Bergen, Norge, 18.-19. juni 2003.

Ph.d. kursus "Det kvalitative Forskningsinterview", Center for Kvalitativ Metodeudvikling, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet, 5.-7. november 2003.

Symposium "Psykosocial kræftforskning i Danmark", arrangeret af Det Psykosociale Forskningsudvalg og Forskerskolen i Humanistisk Sundhedsforskning, SDU, Odense, 27. november 2003.

Deltagelse i forelæsninger:

Aalborg Sygehus, 23. oktober 2003. Tema: "Logikken / principper der driver kvantitativ og kvalitativ forskning. Ved Exam.art, Ph.d. i statskundskab Torben K. Jensen, lektor ved Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet.

Aalborg Sygehus, 20. november 2003. Tema: "Hvordan påvirker det kvinders seksualitet at have kroniske non-maligne smerter. Ved cand.cur., Ph.d. studerende Birgitte Schantz Laursen, Forskningsenhed for klinisk Sygepleje, Aalborg Sygehus,

Deltagelse i offentligt debatmøde "En værdig død og aktiv dødshjælp?", A-Ø Partierne og Sund By, Frederikshavn, 28. oktober 2003.

EFTERORD

Om end man ikke altid skal anvende alle sine erfaringer, så er der dog især nogle erfaringer fra skoletiden, som kan være nyttige at medtænke i sammenhæng med forskningsenhedens fremtid. Man skal aldrig ved ked af et 8-tal. Det indikerer at man opfylder målene og at der stadig er udviklingsmuligheder, som man støt og roligt kan arbejde med. Derimod kræver bevarelsen af 11-tal benhårdt arbejde, konstant pres og faktisk også mere viden end vejen til 11-tallet.

Hvor Forskningsenhed for Klinisk Sygepleje skal placeres på karakterskallen vil jeg lade andre om at vurdere. Jeg vil dog afslutningsvis medgive at den universitære status og hjælp fra forskningsadministrationen har skabt nogle vigtige udviklingsmuligheder. Vi kan således starte år 2004 med støt og roligt at fastholde og udbygge.

Sygehus Nord set fra Aalborg tårnet

